

Høvuðsstaðurin í 1979:

Skilja børn og foreldur sundur — einki at búgva í

Fleiri familjur við børnum búgva so illa at heilsu-myndugleikarnir mæla frá, at børn vaksa upp í tilíkuðum

— Tað er ein myta, at heimið er tað besta stað á jørð, skulu vit hugsa um tey børn, sum hava so vánaligar umstøður at vaksa upp í, at tey beinleiðis taka skaða av tí.

Soleiðis sigur Hanna Lisberg, limur í barnaverndini í Havn. Hon visur við hesum á, at tað er at reingja veruleikan, at tosa um, at vit ikki skulu hava barnagarðar, vøggustovur o.l. men at børnini skulu vera heima, sum er besta stað á jørð.

— Vit kunnu vísa á, at lækna hava rátt frá, at mammur, sum hava átt

børn á hospitalinum, eru farnar heim í somu íbúð við barninum — so vánaligar eru hesar íbúðir. Er tað tá ikki frægari, at børnini ein part av degnum eru á vøggustovu ella í barnagarði, spyr Hanna Lisberg.

Skilaleyst

Hon sigur viðari, at júst

íbúðarspurningurin er ein tann størsti trupulleikin hjá barnaverndini. Tað eru nógvar familjur, sum búgva so illa, at tað er heilt skilaleyst. Tað eru eisini nógvar mammur í Havn, sum ikki hava børnini hjá sær heima, tí íbúðin ella kamarið er so vánaligt.

— Í sosiala tátinum, sum varð sendur í útvarpinum herfyri, greiddu tvær mammur frá, hvussu vánaligar íbúðir teirra eru. Tær umboða bert ein lítlan part av øllum teimum mammum, sum treyðugt vilja koma fram við nøkr-

um av berum ótta fyri at missa sína íbúð. Hanna Lisberg leggur aftrat, at ramman um eitt familjulív eisini má vera ein íbúð.

Eiga ikki fleiri íbúðir

Barnaverndin hevur fleiri ferðir vent sær til Tórshavnar Býráð og sagt frá hesum viðurskiptum. Men svarið er ferð eftir ferð, at býráðið eigur ikki fleiri íbúðir.

Hanna Lisberg sigur í hesum sambandi, at hon heldur tað vera skeivt, at fólk, sum einaferð hava

Hanna Lisberg, limur í barnaverndini

Hjálpa børnum sum eru illa fyri í samfelagnum

Lógin um barnaforsorg er frá 10. juni 1960. Hon áleggur øllum kommunum í Føroyum at hava eina barnavernd. Áðrenn henda lóg kom í gildi vóru verjuráð, sum vórðu skipað nakað øðrvísi enn nýggja barnaverndin.

Barnaverndarlímirnir verða valdir politiskt. Eftir hvørt býráðs- og bygðaráðsval verður ein barnaverndarnevnd vald.

Í Havn er alið á barnaverndarlímum 5, meðan tað í nógvum bygdum er 7. Límirnir í Havn eru: Georg Thorsteinson, formaður, Hanna Lisberg, næstformaður, Martin Petersen, Frida Øster og Ingi Mohr.

Uppgávur

Sum orðið sigur, hevur

barnaaverndin til høvuðsuppgávu at taka sær av børnum — at verja børn, sum á ein ella annan hátt eru illa fyri í samfelagnum.

Barnaverndin skal hava tilsjón við børnum, útinna fyrirbyrgjandi virksemin, og hon skal veita trygd fyri, at børn uttan fyri heimini verða uppihildin og at fáa eina góða uppalng.

Barn-foreldur

Tá talan er um, at eitt barn skal flyta frá foreldrunum, er tað barnaverndin, sum samráðist við foreldrin ella tey, sum hava foreldramyndugleikan. Men hóast barnið eina tíð ikki er hjá foreldrunum, men í pleygu, tá missa foreldrin ikki foreldrarættin til barnið.

Í einstøkum førum er neyðugt at flyta børn í móti viljanum hjá foreldrunum. Tað er grein 25 í lóginu um tvingsulsflyting av børnum. Í tilíkuðum førum, har talan kann vera um tvingsulsflyting, skal barnaverndin hava ein juridiskan ráðgeva. Í Havn er juridisk ráðgevin Johan Djurhuus, skrivstovustjóri, men tá hann ikki kann meta, kemur almennastjórnin, Klaus Herman istaðin.

Kæur

Tað er loyvt at kera eina avgerð hjá barnaverndini til almennastovuna ella landsstýrið. Síðani hava eisini tað, ið verður nevnt »Færøernes Nævn for Børneværn«. Landslækn-

in og dómarin eru føddir limir, meðan landsstýrið velur ein lim. Í løtuni er hesin Marius Johannessen. Nevndin er ein kærustovnur og skal hon viðgera kæur í samband við barnavernd.

Upp til 18 ár

Barnaverndin tekur sær vanligu av ungum upp til 18 ár, men erviðkomandi næstan fyltur 18 ár og t.d. hevur fingið ein treytaðan dóm, tá setir barnaverndin ein tilsjónarverja, sum skal hava tilsjón við viðkomandi tey næstu tvey árin. Annars skal barnaverndin altíð seta ein tilsjónarverja, tá ung yvir 15 ár hava framt lógarbrót og hava fingið ein treytaðan dóm.

fingið eina biliga íbúð frá býráðnum, vera verandi í hesi íbúðini, sjálvt um umstøðurnar hjá teimum eru broyttar til tað betra.

— Har átti mannagongdin at verið tann, at býráðið fyri eina avmarkaða tíð gav fólki loyvi at búgva í eini av íbúðunum. Seinni skuldi býráðið tikið málið til viðgerðar av byggjum og kannað, um tað framvegis er neyðugt at leiga íbúðina til hesi somu fólkin.

Ynski í barnaárinum

Hanna Lisberg sigur viðari, at størsta ynski hennara í hesum altjóða barnaári er, at allir teir smáu borgararnir, sum eru í Havn, fáa sømilig kor at búgva undir.

— Tað tykir mær, at býráðið skilur ikki álvaran av hesum, tá tað í dag veruliga er neyðugt at skilja foreldur og børn sundur, bert tí tey einki hava at búgva i.æ.

Svimjihøll — íbúðir

— Vit skulu byggja eina svimjihøll fyri góðar 20 mill. kr. Sjálv havi eg einki ímóti tilikari høll, tí tørvur er á eini svimjihøll

í Havn. Men tá íbúðartørvurin í Havn er so størur, eiga vit tá ikki heldur at prioritera soleiðis, at íbúðir koma fyrr enn ein svimjihøll!

Vit spurdu Honnu, um nakað verður gjørt fyri at loysa íbúðarspurningin.

Til hetta svarar hon, at barnaverndin tiveri ongarnar íbúðir hefur at vísa á. Í einstøkum førum hevur man leigað eitt kamar og dæmi eru um, at Tórshavnar Býráð hevur goldið nógvan pening fyri fólk, sum eru farin á gistingarhús, tí tey onga aðra staðni hava at vera.

Barnaheimið

— Hvatt samband hevur barnaverndin við barnaheimið?

— Fyri at eitt barn skal sleppa á barnaheimið, skal barnaverndin geva loyvi til tess. Tað hendur ofta, at einsamallar mammur koma til Havnar við børnum.

Fyri stuttum kom ein mamma við trimum børnum til Havnar at arbeiða á einum flakavirki. Hon bað um at fáa børnini á barnaheimið. Tá vit høvdu kannað umsóknina, visti tað seg, at mamman kom úr eini bygd, har arbeiði var á einum flakavirki.